

Veronmaksajain Keskusliitto ry
Kalevankatu 4
00100 HELSINKI

Lausunto
30.7.2021

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto

E-mail valtiovarainministerio@vm.fi

Viite Lausuntopyyntö 9.6.2021, VM090:00/2020

Lausunto työryhmäraportista ”Eräiden osinkojen lähdeverotuksen ja kiinteistösijoituksista saatujen voittojen verotuksen uudistaminen”

Työryhmän tehtävänä oli hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti selvittää veropohjan tiivistämiseksi mahdollisuutta rahastojen ja muiden osinkoveroista vapautettujen yhteisöjen saamille osingoille käyttöön otettavaan 5 prosentin lähdeveroon. Lisäksi työryhmän tuli hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti myös selvittää mahdollisuudet periä ulkomaisten rahastojen ja muiden verovapaiden yhteisöjen kiinteistösijoituksista saamista voitoista kohtuullista veroa.

Veronmaksajain Keskusliitto katsoo, että työryhmä on tarkastellut erilaisia osinkoverosta vapautettuja yhteisöjä, verovapaiden yhteisöjen kiinteistösijoituksia sekä näiden verotuksen nykytilaa, sen muutostarpeita ja eri sääntelyvaihtoehtoja hallitusohjelman kirjauksen valossa asianmukaisella tarkkuudella ja riittävän seikkaperäisesti. Tarkastelun rajaaminen raportissa yksityiskohtaisemmin tarkasteltuihin sääntelyvaihtoehtoihin on raportissa esitetyt perustelut huomioon ottaen ymmärrettävä ja perusteltu.

Eräiden osinkojen 5 prosentin lähdevero

Työryhmä katsoo raportissaan, että vaikka 5 prosentin lähdeverolla on löydettävissä veropohjan tiivistämisen näkökulmasta perusteita, ei mainittua lähdeveroa kuitenkaan olisi perusteltua ottaa osaksi Suomen verojärjestelmää.

Esitetty lähdevero kohdistuisi ainoastaan kotimaisiin osinkoihin, jolloin ulkomaiset osingot ja muut sijoitustuotot jäisivät uuden lähdeveron ulkopuolelle. Tämä johtaisi työryhmän näemyksen mukaan todennäköisesti käyttäytymisvaikutuksiin niillä toimijoilla, jotka eivät nykyisin maksa veroa osinkotuloistaan joko niiden verotuksellisen statuksen tai tosiasiallisen verokohtelun johdosta.

Myös Veronmaksajain Keskusliitto arvioi, että on olemassa aito riski siitä, että Suomessa yleisesti verovelvolliset sääntelyn myötä harkitsisivat sijoitusten siirtämistä sellaisiin ulkomaisiin sijoituskohteisiin, joista vastaavaa lähdeveroa ei tarvitse maksaa. Verokohtelun eriytyminen voisi näin johtaa sijoitusten kohdentumiseen Suomen ulkopuolelle. Lähdevero vaikuttaisi myös Suomen houkuttelevuuteen sijoituskohteena rajoitetusti verovelvollisille ja kannustaisi näitä mahdollisesti monimutkaisempiin sijoitusjärjestelyihin. Uusi lähdevero myös monimutkaistaisi jo valmiiksi vaikeaselkoista ja monipolvista osinkotulojen verosääntelyä entisestään.

Hallitusohjelmassa tarkoitettuja lähdeverotuksen muutoksia ei ole mahdollista kohdistaa pelkästään ulkomaisiin verovapaisiin osinkotulojen saajiin vaan uusi sääntely tulisi ulottaa yhtäläisesti myös kotimaisiin tulonsaajiin. Toisaalta Suomen solmimat verosopimukset samoin kuin EU:n emo-tytäryhtiödirektiivi rajaisivat mahdollisen uuden lähdeveron soveltamisalaa. Veropohja laajenisikin suhteellisesti enemmän kotimaisten kuin ulkomaisten toimijoiden osalta. Jos lähdevero kohdistuisi myös työeläkeyhtiöihin, muutos voisi vaikuttaa suomalaisten työntekijöiden ja työnantajien eläkevakuutusmaksujen suuruuteen ja lisätä suomalaisten veronmaksajien maksutaakkaa. Jos sääntely ulotettaisiin myös listaamattomien yhtiöiden jakamiin osinkoihin, saattaisi suomalaisten, erityisesti kasvuyhtiöiden oman pääoman ehtoisen rahoituksen saaminen ulkomailta vaikeutua. Tällaisia vaikutuksia ei voida Veronmaksajain Keskusliiton käsityksen mukaan pitää suotavina.

Työryhmäraportissa arvioidaan, että uuden lähdeveron vuotuiset verotuotot jäisivät mahdollisesti suhteellisen pieniksi eikä tarkan arvion tekeminen ole ollut mahdollista. Työryhmän muistiossa esitetyt selvitykset sekä edellä selostetut vaikutukset huomioon ottaen veron käyttöönotolla ei Veronmaksajain Keskusliiton näkemyksen mukaan todennäköisesti olisi saavutettavissa sellaista verotuottojen kasvua, joka riittäisi perustelemaan lähdeveron käyttöönoton.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää perusteltuna työryhmän näkemystä, ettei eräiden osinkojen 5 prosentin lähdeveroa ole syytä ottaa käyttöön.

Työryhmä on tarkastellut erikseen mahdollisuutta kohdistaa osinkojen 5 prosentin lähdevero pelkästään sijoitusrahastoihin. Sijoitusrahastojen verotusta on arvioitu kattavasti suhteessa muihin välillisen sijoittamisen muotoihin jo vuonna 2018 valtiovarainministeriön asettamassa eri sijoitusmuotojen verokohtelua arvioineessa työryhmässä. Eri sijoitusmuotojen verokohtelua arvioineen työryhmän selvityksen johdosta erilaisten välillisen sijoittamisen muotojen verokohtelua yhtenäistettiin. Työryhmä ei tuolloin nähnyt uudistamistarvetta nyt kyseessä olevien sijoitusrahastojen verotuksen osalta. Veronmaksajain Keskusliitto pitää tuolloin työryhmäraportissa esitettyjä näkemyksiä edelleen ajankohtaisina.

Uusi lähdevero lisäisi rahastosijoittamisen kustannuksia muihin osakesijoittamisessa hyödynnettäviin välillisen sijoittamisen instrumentteihin ja suoraan pörssisijoittamiseen nähden ja voisi näin johtaa myös yksityishenkilöiden rahastosijoittamisen verotuksen kiristymiseen. Ottaen huomioon, että eri sijoitusmuotojen verotusta on vastikään pyritty yhtenäistämään, ei Veronmaksajain Keskusliitto näe mitään syytä säätää 5 prosentin lähdeveroa edes sijoitusrahastoihin kohdistuvana.

Veronmaksajain Keskusliitto ei näe tarvetta verokohtelun muuttamiselle myöskään sijoitusrahastojen saamiin osinkoihin rajattuna. Jos lähdeveron valmistelua tältä osin päätettäisiin kuitenkin jatkaa, edellyttää lainsäädäntömuutos kattavaa verokohtelun kokonaisarviointia huomioiden niin osinkoa saavan rahaston kuin rahastoon sijoittaneen verovelvollisen verotus.

Kiinteistösijoituksista saatujen tulojen verotus

Työryhmä on raportissaan tarkastellut kiinteistösijoittamisen erilaisia rakenteita ja pyrkinyt tunnistamaan ne tilanteet, joissa veropohjan tiivistämisen tarvetta suoran tai välillisen kiinteistösijoittamiselta osalta voi olla. Työryhmä on arvioinut merkittävimmäksi mahdolliseksi veropohjan tiivistämiskohteeksi ulkomaiset kiinteistösijoitusrahastot, jotka suomalaisiin erikoissijoitusrahastoihin rinnastuvina vapautuvat kokonaan Suomesta saadun tulon verotuksesta EU-oikeudellisen sääntelyn johdosta. Näiden ulkomaisten rahastojen verotuksen kiristäminen edellyttäisi kuitenkin muutosta myös kotimaisten erikoissijoitusrahastojen verokohteluun.

Työryhmäraportissa on esitetty sääntelyvaihtoehdoksi niin sanottua läpivirtausmallia, joka monimutkaistaisi merkittävästi rahastosijoittamisen verotuksen kokonaisuutta nykyisestä. Malliin liittyy myös monia mahdollisessa jatkovalmistelussa selvitettäviä periaatteellisia, veroteknisiä sekä tiedonsaantiin liittyviä avoimia kysymyksiä. Kiinteistösijoitusrahastojen verotuksen muutostarpeiden tarkastelu ja sääntelyvaihtoehtojen jatkoselvittely on työryhmän raportin mukaan perusteltua lykätä siihen asti, kunnes tuloverolain nykyisen rahastoja koskevan sääntelyn (TVL 20 a §) EU-oikeuden mukaisuus on EUT:ssä vireillä olevan ennakkoratkaisupyynnön mukaisesti selvitetty.

Veronmaksajain Keskusliitto suhtautuu varauksella kiinteistöomaisuuteen sijoittavien erikoissijoitusrahastojen verotuksen kiristämiseen ja pitää perusteltuna kiinteistörahastojen verotuksen tarkastelun lykkäämistä raportissa esitetyillä perusteilla.

Mahdollisessa myöhemmässä jatkoselvittelyssä ja –valmistelussa tulee tarkastella rahastojen ja niihin sijoittaneiden verovelvollisten verotusta kokonaisuutena ja tarkasti arvioida eri sijoitusmuotojen verokohtelun eriytymisen dynaamisia vaikutuksia.

Työryhmä on tarkastellut raportissaan myös erilaisten välillisten kiinteistösijoitusrakenteiden verokohtelua. Työryhmän käsityksen mukaan erityisesti näissä voi syntyä tilanteita, joissa Suomi ei kansallisen lainsäädännön sisällöstä johtuen voi täysimääräisesti hyödyntää verosopimuksen sallimaa verotusoikeutta.

Työryhmä katsoo, että tuloverolain 10 §:n 10 kohdan muutos Suomesta saadun tulon määritelmään olisi perusteltua veropohjan tiivistämisen näkökulmasta, mutta että muutosta arvioidessa olisi otettava huomioon vaikutukset kansalliseen kilpailukykyyn suhteessa verrokimaihin. Muutos voisi työryhmän käsityksen mukaan kattaa myös ulkomaisten kiinteistöholdingyhtiöiden verotuksen sekä kiinteistöihin sijoittavan kommandiittiyhtiön tai erikoissijoitusrahaston osuuskien luovutukset.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää lähtökohtaisesti kannatettavana veropohjan tiivistämistä ja tuloverolain 10 § 10 kohdan muuttamista työryhmän ehdottamalla tavalla niin, että myös kiinteistöjen välillisiä omistajanvaihdoksia päästäisiin jatkossa verottamaan Suomessa silloin, kun verosopimus sen sallii.

Mahdollisia käyttäytymisvaikutuksia tulee kuitenkin jatkovalmistelussa pyrkiä selvittämään työryhmäraportissa selostettua laajemmin sääntelyn tehokkuuden ja Suomen verotuksellisen kilpailukyvyn varmistamiseksi.

Teemu Lehtinen
toimitusjohtaja

Kati Malinen
lakiasian johtaja